

آیا کودکان باید در خانه کار کنند؟

انجام کار توسط کودکان در خانه موضوع بحث و مجادله‌های فراوانی است. برخی بر این باورند که کودکان نباید هیچ کاری در خانه انجام دهند.

انجام کار توسط کودکان در خانه موضوع بحث و مجادله‌های فراوانی است. برخی بر این باورند که کودکان نباید هیچ کاری در خانه انجام دهند.

آنها در واقع این طور فکر می‌کنند که کودک به دنیا نیامده که کار کند، ظرف بشوید، خانه تمیز کند یا غذا آماده کند. انجام همه این کارها وظیفه پدر و مادر است.

از طرف دیگر برخی از والدین و به‌خصوص متخصصان تربیت کودک و روانشناسان، معتقدند که انجام کارهای روزمره در خانه برای کودک مفید است. آنها می‌گویند انجام چنین کارهایی به کودک حس مسئولیت می‌بخشد، اعتماد به نفس او را افزایش می‌دهد و به او احساس 171#& مهم بودن می‌دهد؛ ضمناً انجام این کارها او را برای انجام وظایف اجتناب‌ناپذیر آینده در زندگی شخصی خود آماده می‌سازد.

کار کودک در خانه باید متناسب با سن، توانایی و وقت او باشد. اگر چه بیشتر کارشناسان تربیت موافق آن هستند که کارهایی که انجام آنها از سوی کودک خواسته می‌شود متناسب با سن او باشد. مثلاً از کودک 5 ساله نباید انتظار داشت ظرف بشوید یا غذا گرم کند. اما در این سن می‌تواند اسباب بازی‌های ریخته شده در اتاق را جمع کند، لباس‌های کثیف را در سبد بریزد و در جمع و جور کردن خانه در حد توانش کمک کند. کودکان کوچک‌تر معمولاً مایل به انجام کارهای داخل خانه هستند.

آنها از انجام اینگونه کارها لذت می‌برند و احساس می‌کنند بزرگ شده‌اند زیرا پدر و مادرشان آنها را انجام می‌دهند. به کودکان بزرگ‌تر باید کارهایی با مسئولیت بیشتر داده شود مانند تمیز کردن یا خشک کردن ظروف، جارو کشی و گردگیری، آب دادن گل‌ها یا رسیدگی به باغچه با نظارت پدر یا مادر. اما چنین کارهایی گاهی خواست کودکان بزرگ‌تر یا نوجوان نیست و نمی‌خواهند آنها را انجام دهند. یکی از مهم‌ترین دلایل آن این است که با بزرگ شدن کودکان مسئولیت‌های آنها در رابطه با مدرسه به‌طور فزاینده افزایش می‌یابد. انجام تکالیف مدرسه معمولاً وقت‌گیر است و با بالا رفتن سن بیشتر هم می‌شود. یک دانش‌آموز دوره راهنمایی گاهی حداقل 2 ساعت باید به‌طور روزانه به انجام تکالیف مدرسه بپردازد و حدود 6 ساعت هم در کلاس درس باشد.

اگر کودک به فعالیت‌های دیگر خارج از مدرسه مانند کلاس‌های خاص ورزشی، هنری یا علمی هم مشغول باشد زمان باقی مانده برای انجام کارهای خانه احتمالاً بسیار کوتاه خواهد بود. در چنین شرایطی اضافه کردن کارهای دیگر بر دوش کودک او را یاغی یا حداقل مقاوم می‌سازد.

در اینجا مسئولیت والدین این است که کاری را که کودک در مدرسه یا پس از آن انجام می‌دهد، در نظر گرفته و برنامه انجام کارهای دیگر را براساس آن و به‌طور مناسب تنظیم کنند. وقتی کارهای مدرسه زیاد است می‌توان انجام کار خانه را به روزهای آخر هفته موکول کرد یا کار روزمره خیلی سبک طی ماه‌های مدرسه انجام داد و سپس در تابستان به‌طور جدی‌تر در کارهای خانه مشارکت کرد.

برنامه مشترک شبانه 171#& جمع و جور؛ برای همه اعضای خانواده

برخی خانواده‌ها هر شب یک برنامه 171#& جمع و جور؛ 10 raquo؛ 15 دقیقه‌ای برای همه اعضای خانواده ترتیب می‌دهند. که در این دقیق همه با هم به جمع و جور کردن خانه می‌پردازند، اسباب بازی‌ها سر جایشان گذاشته می‌شود، کتاب‌ها یا مجلات در محل خود قرار می‌گیرند، ترتیب ظرف‌ها داده می‌شود و آشپزخانه مرتب می‌شود و حتی گردگیری برخی اتاق‌ها یا اتاق‌نشیمن صورت می‌گیرد.

این مدت زمان کار مشترک در خانه باعث می‌شود کودکان در مدت زمان کوتاهی کار ساده‌ای انجام دهند و به مزایای انجام این کار دست یابند. ضمناً همه اعضای خانواده درگیر کار مشترک شده‌اند که علاوه بر افزایش صمیمیت، روح همکاری را در آنان تقویت می‌کند. پیامد چنین کاری برای پدر و مادر نیز برجسته است چرا که به این ترتیب و با کمک همه اعضای خانواده برخی از کارهای روزمره در فضایی گرم و صمیمانه انجام شده است.

نکته مهم در انجام کار خانه این است که والدین باید طبیعت و ماهیت زندگی با یکدیگر به عنوان یک خانواده را مورد تأکید قرار دهند. مفهوم ماهیت زندگی خانوادگی این است که همه به هم کمک می‌کنند، برخی کارها توسط یک یا دو نفر انجام می‌شود و گاهی یکی بیش از دیگری کار می‌کند اما هر کس براساس توانایی و برنامه زمان‌بندی خود در این کار گروهی مشارکت دارد.

انجام کار در خانه تنبیه کودک نیست

انجام کار در خانه تنبیه کودک نیست و نباید هم باشد بلکه ابزاری آموزشی است که کودک را در نهایت آماده می‌سازد تا روزی در آینده بتواند مراقبت از خود و انجام کارهای خود را برعهده گیرد.

اگر انجام کار به صورت یک وسیله تنبیهی درآید، انجام آن برای کودک فایده‌ای نخواهد داشت و به افزایش اعتماد به نفس و حس مسئولیت او کمکی نخواهد کرد.

برای کودکان در خانه، تنوع کاری ایجاد کنید

از آنجا که هدف نهایی انجام کار در خانه افزایش توانایی کودک در آینده برای انجام کارهای متفاوت است بایستی انجام این کارها در خانه نیز از تنوع برخوردار باشد و نوجوانی که فقط ظرف می‌شوید ممکن است نتواند حتی آب جوش بیاورد.

این تنوع کاری از نظر روحی نیز برای کودک جالب است و چالش موجود در هر کار، به افزایش بیشتر اعتماد به نفس او کمک می‌کند. پس والدین باید تنوع کاری برای کودک ایجاد کنند و در صورت وجود فرزندان بیشتر، کارها را در یک دور گردش بیندازند. نکته نهایی این است که شما به عنوان والدین در انجام کارهای مختلف خانه باید الگوی کودکان خود باشید. اگر شما در مقابل کودک این کار را انجام ندهید مثلاً کودکان نبینند که شما تمیز کاری یا گردگیری می‌کنید یا غذا درست می‌کنید احتمالاً او هم دلیلی نمی‌یابد تا انگیزه برای انجام آن کارها پیدا کند.